

2015
№2(76)

ISSN 1562-0905

Регіональна ЕКОНОМІКА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у листопаді 1996 року

Виходить щоквартально

Зміст

Регіональна політика і територіальний розвиток

- Жук П.В.* Методичні підходи до моделювання територіальних громад базового рівня у процесі адміністративно-територіальної реформи в Україні 5
- Карий О.І., Вороніна Р.М., Маргіта Н.О.* Моніторинг соціально-економічного розвитку самоврядної територіальної громади в процесі реалізації стратегічного плану її розвитку 14
- Попадинець Н.М., Попович В.В.* Стратегічні цілі регіональної структурної політики (на прикладі Івано-Франківської області)..... 22
- Сімків Л.Є.* Диспропорції економічного зростання в регіонах України.... 30
- Гапак Н.М., Слава С.С.* Кластеризація субрегіонів за активністю підтримки пріоритетних видів економічної діяльності: емпірична модель на прикладі Закарпатської області 37
- Щеглюк С.Д.* Електронне урядування як інструмент модернізації державного управління міським розвитком 44

Соціальна політика

- Садова У.Я., Рісна Р.Р.* Реєміграція як механізм соціальної політики у справах внутрішньо переміщених осіб в Україні..... 55
- Андрощук Г.О., Давимука С.А.* Міграція інтелектуального капіталу: вплив на економіку та інноваційний розвиток 65
- Риндзак О.Т.* Міграційний потенціал незайнятого населення в системі євроінтеграційних перетворень регіональних ринків праці України (на прикладі м. Львова) 83

Екологічна політика та природокористування

- Колодійчук І.А.* Сучасний стан регіональної екологічної політики України 90

Розвиток сільських територій

- Куліш І.М.* Забезпечення сталого розвитку сільських територій країн-кандидатів на вступ до ЄС: на прикладі Польщі 96
- Віленчук О.М.* Інфраструктурні інституції у системі формування ринку аграрного страхування в Україні 105
- Цимбаліста Н.А.* Проблеми реалізації агровиробничого потенціалу сільських територій 115

Фінанси і банківська справа

<i>Ткачук І.Я.</i> Регіональні особливості фінансового забезпечення діяльності громадських організацій України	124
--	-----

Інвестиційна та інноваційна діяльність

<i>Іщук С.О.</i> Проблеми і способи модернізації основного капіталу підприємств виробничої сфери регіону	136
<i>Собкевич О.В.</i> Зміцнення економічної безпеки держави на засадах відбудови інноваційного потенціалу індустріального комплексу сходу України	144
<i>Луцків О.М.</i> Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації	153

Зарубіжний досвід

<i>Мельник М.І., Синютка О.М., Лещух І.В.</i> Організаційно-інституційне забезпечення стратегічного планування розвитку метрополії: іноземний досвід та уроки для України	163
---	-----

Інформація

<i>Газуда М.В., Газуда Л.М.</i> Формування інвестиційно-інноваційної політики розвитку національної економіки	175
<i>Демченко В.В.</i> Реформа адміністративно-територіального устрою: модель для Львівської області	178
<i>Габрель М.М., Демченко В.В.</i> Міжнародна конференція з питань просторового розвитку	182
<i>Пелехатий А.О.</i> Молоді науковці обговорюють проблеми розвитку економіки України в умовах сучасних геополітичних трансформацій	183

Рецензії

<i>Біттер О.А.</i> Актуальне дослідження проблеми ефективності зернової логістики	185
---	-----

Ювілеї

Академіку НАН України Валерію Михайловичу Гейцю – 70 років ...	187
Професору Івану Романовичу Михасюку – 80 років	188
Академіку НАН України Богдану Михайловичу Данилишину - 50 років	190

Пам'яті вченого

Пам'яті вченого-соціоетнографа й демографа Сергія Олексійовича Цапка	191
Про журнал «Регіональна економіка»	193
Правила для авторів	195

2015
№2 (76)

Regional
ECONOMY

ISSN 1562-0905

SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

Founded in November 1996
Publishing quarterly

Contents

Regional Policy and Territorial Development

- Zhuk P.V.* Methodical approaches to the modeling of basic level territorial communities in the course of administrative and territorial reform in Ukraine 5
- Karyy O.I., Voronina R.M., Marhita N.O.* Monitoring of social and economic development of self-governing territorial community during realization of its strategic development plan 14
- Popadynets N.M., Popovych V.V.* Strategic goals of regional structural policy (by the example of Ivano-Frankivsk Region) 22
- Simkiv L.Y.* Disparities of economic growth in the regions of Ukraine 30
- Hapak N.M., Slava S.S.* Subregional clustering for the priority economic activities: an empirical model on the example of Zakarpattya region 37
- Shchekhlyuk S.D.* E-government as a tool for modernizing public administration urban development 44

Social Policy

- Sadova U.Y., Risna R.R.* Remigration as a mechanism of social policy for internally displaced persons in Ukraine 55
- Androshchuk G.O., Davymuka S.A.* Migration of intellectual capital: impact on the economy and innovation development 65
- Ryndzak O.T.* Migration potential of unemployed people in the system of European integration transformations of regional labor markets of Ukraine (based on Lviv city) 83

Ecological Policy and Nature Management

- Kolodiychuk I.A.* The current state of the regional environmental policy of Ukraine 90

Rural Development

- Kulich I.M.* Ensuring of sustainable rural development of the countries candidates for accession to the EU: the example of Poland 96
- Vilenchuk O.M.* Infrastructure institutions in the system of agricultural insurance market development in Ukraine 105

<i>Tsymbalista N.A.</i> The problems of unleashing the agri-industrial potential of rural areas	115
Finance and Banking	
<i>Tkachuk I.Y.</i> Regional features of financial support of activity of public organizations of Ukraine.....	124
Investment and Innovative Activities	
<i>Ishchuk S.O.</i> Problems and ways of modernization of fixed capital of production enterprises of the region	136
<i>Sobkevych O.V.</i> Strengthening of economic security of the state by the reconstruction of innovative potential of industrial complex in the east of Ukraine.....	144
<i>Lutskiv O.M.</i> Regional innovation policy: features of formation and implementation problems	153
Foreign Experience	
<i>Melnyk M.I.,Synyutka O.M.,Leshchukh I.V.</i> Organizational and institutional support of strategic planning of metropolis development: foreign experience and lessons for Ukraine.....	163
Information	
<i>Hazuda M.V.,Hazuda L.M.</i> Formation of investment and innovation policy of development of national economy	175
<i>Demchenko V.V.</i> Reform of the administrative and territorial division: a model for the Lviv region	178
<i>Habrel M.M.,Demchenko V.V.</i> International conference on spatial development.....	182
<i>Pelekhatyy A.O.</i> Young scientists discuss the problems of Ukraine's economic development under conditions of modern geopolitical transformations	183
Reviews	
<i>Bitter O.A.</i> Actual study of the problem the efficiency of grain logistics	185
Jubilees	
70th Anniversary of the Academician NAS of Ukraine Valeriy Heyets.....	187
80th Anniversary of the Professor Ivan Mykhasyuk.....	188
50th Anniversary of the Academician NAS of Ukraine Bohdan Danylyshyn.....	190
In Memory of Scientist	
In memory of scientist socio-ethnographer and demographer Serhiy Tsapok	191
About the journal «Regional Economy»	193
Guidelines for authors.....	195

Анотації

Жук П. В. Методичні підходи до моделювання територіальних громад базового рівня у процесі адміністративно-територіальної реформи в Україні.

Розглянуто питання щодо підготовки до проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні та її нормативно-правового забезпечення. Враховуючи необхідність реформування наявної системи адміністративно-територіальних одиниць, запропоновано методичні підходи до моделювання територіальних громад як дієздатніших адміністративно-територіальних одиниць базового рівня з вищим потенціалом реалізації завдань місцевого самоврядування. Шляхом до їх формування обрано об'єднання наявних малоспроможних сільських, селищних і міських рад у більш потужні територіальні громади. При цьому вказано на важливі чинники та критерії, які слід врахувати при моделюванні територіальних громад, визначено послідовність дій при їх моделюванні.

Ключові слова: адміністративно-територіальна реформа, адміністративно-територіальні одиниці, територіальні громади, моделювання.

Zhuk P. V. Methodical approaches to the modeling of basic level territorial communities in the course of administrative and territorial reform in Ukraine.

The issues of preparation to conducting the administrative and territorial reform in Ukraine and its regulatory and legislative maintenance are outlined. Considering the need to reform the current system of administrative and territorial units (ATU) the methodical approaches to territorial communities modeling as more capable administrative and territorial units of the basis level with the higher capacity to implement the tasks of local self-governance are proposed. They are suggested to be formed through combining existing low capacity village, town and city councils into more powerful territorial communities. Herewith the following important factors are stressed: economic, infrastructural, administrative and regulatory, natural and geographical, demographic and historical. The criteria to be considered in the course of territorial communities modeling and the sequence of actions to be taken while modeling are defined. The sequence of actions stipulates following steps: determining the level of existing administrative and territorial units economic potential through evaluation of tax revenues to local budgets, selection of the ATU with higher economic capacity to be the basic ones for combining; determining of adjacent ATU with the settlements located as a rule in the zone of 15-20-minutes of transport availability to the center of the basis ATU that are reasonable to be combined with the basis one; conducting the analysis of road network, of natural obstacles, of infrastructural objects and administrative buildings availability as well as of other data bound to influence the forming of territorial communities as administrative and territorial units; defining of advisable territorial composition of the newly created ATU of the basis level taking into account the abovementioned steps; preparing of relevant maps with ATU delimitation and information summaries on the newly created territorial communities.

Key words: administrative and territorial reform, administrative and territorial units, territorial communities, modeling.

Карий О. І., Вороніна Р. М., Маргіта Н. О. Моніторинг соціально-економічного розвитку самоврядної територіальної громади в процесі реалізації стратегічного плану її розвитку.

Проаналізовано підходи до моніторингу соціально-економічного розвитку самоврядної територіальної громади, яка має у своєму розпорядженні прийнятий стратегічний план розвитку. Встановлено, що моніторинг соціально-економічного розвитку самоврядної територіальної громади, яка має стратегічний план свого розвитку, не має зводитися лише до констатації прямих і опосередкованих результатів виконання чи невиконання стратегічного плану. Розроблений за результатами моніторингу звіт має інформувати, якою мірою досягнуто кожну операційну ціль, які завдання стратегічного плану втратили актуальність з огляду на зовнішні чи внутрішні зміни, має наводити пропозиції щодо внесення змін в основний текст стратегічного плану розвитку самоврядної територіальної громади із зазначенням причин, а також подавати обгрунтовані пропозиції щодо удосконалення чинної системи моніторингу реалізації стратегічного плану розвитку самоврядної територіальної громади.

Ключові слова: самоврядна територіальна громада, моніторинг соціально-економічного розвитку, стратегічний план.

Karyi O. I., Voronina R. M., Marhita N. O. Monitoring of social and economic development of self-governing territorial community during realization of its strategic development plan.

The approaches to monitoring of social and economic development of a self-governing local community, which has adopted a strategic development plan, are analyzed in the article. The aim of this article is to develop a system of indexes and monitoring procedure of social and economic development of self-governing local community, which can be practically introduced and used effectively in the implementation of strategic plans of self-governing local community. Methods of theoretical generalization and morphological analysis were used in the research in order to determine peculiarities of socio-economic development monitoring of self-governing local community, as well as experiment was used to test the system of indexes of monitoring of the implementation of the strategic plan of the Korosten city development. As a result of the study it was found that the monitoring of social and economic

development of self-governing local community, which has a strategic development plan, should not be limited only by the statement of fact the execution or failure of the strategic plan tasks. Monitoring report should inform to what extent (in percentage terms) each operational goal is achieved, which tasks of the strategic plan lost appropriateness due to external or internal changes, should give proposals to revise the strategic development plan of self-governing territorial community, should indicate reasons and submit reasonable proposals for improving the current system of monitoring of strategic development plan of self-governing local community. The results of the article can be used in the work of local authorities. The monitoring of the strategic plan implementation does not solve socio-economic development problem of the self-governing local community. On the other hand, optimal management decisions could not be made without following the course of implementation of the strategic plan and analysis of collected information.

Key words: self-governing local community, monitoring of social and economic development, strategic plan.

Попадинець Н. М., Попович В. В. Стратегічні цілі регіональної структурної політики (на прикладі Івано-Франківської області).

Проаналізовано структурні зміни в Івано-Франківській області та визначено пріоритети структурної корекції економіки регіону. Визначено стратегічні цілі регіональної структурної політики: стійкий розвиток економіки; розвиток туристично-рекреаційної сфери; розвиток сільських територій; розвиток людського капіталу. Оцінено структурні зміни в економіці регіону за видами економічної діяльності та в розрізі окремих галузей промисловості. Встановлено, що важливе значення у досягненні стратегічної цілі регіональної структурної політики має реалізація операційних цілей. Встановлено проблеми розвитку Івано-Франківської області. На основі досягнення стратегічних цілей регіональної структурної політики запропоновано шляхи усунення виявлених дисбалансів в економіці регіону.

Ключові слова: інвестиції, інновації, Івано-Франківська область, операційні цілі, промисловість, сектори економіки, стратегічні цілі, структурна регіональна політика

Popadynets N. M., Popovych V. V. Strategic goals of regional structural policy (by the example of Ivano-Frankivsk Region).

Structural changes in Ivano-Frankivsk Region are analyzed and priorities of structural correction of the economy in the region are defined. Strategic goals of regional structural policy are outlined as following: sustainable economy development; tourism and recreational sphere development; rural territories development; human capital development. Structural changes in the economy of the region are evaluated by the types of economic activity and in terms of various industry branches. The fact that priority projects of the region should be directed at the development of transport infrastructure and improvement of the region's accessibility is proven. Attraction of large investment and creation of new job places should be the direct result of investment activity improvement in the region. The conducted analysis of region's industrial potential reveals basic problems in the economic sphere of the region: significant disproportions in favor of electric power, chemical and oil industries; rapid decrease of chemical branch and, relevantly, fall of job places number; major share of industrial enterprises in the region belong to 3-4 technological modes, that means they are low-productive, energy-intensive and ecologically harmful; gradual steady diminishing of real economy sector share; unacceptably poor share of branches with high added value. It is defined that in order to avoid the threats brought by the abovementioned problems it is necessary to seriously alter the economic profile of the region in favor of development of technology-intensive economy sectors with high added value, to increase the processing depth in processing industry, primarily in timber and food industries, to level the territorial disparities and to increase the export production volumes, etc.

The fact that implementation of operational goals is very important in achieving the strategic goal of regional structural policy is discovered. The problems of Ivano-Frankivsk Region development are outlined. The ways of removing the detected misbalances in the economy of the region are proposed on the basis of achievement of regional structural policy strategic goals. It is proved that implementation of regional structural policy goals allows turning Ivano-Frankivsk Region into the cultural, touristic and recreational centre of Ukraine open to cooperation, the self-existent region, where the European values are combined with time-honored traditions, and region of innovative economy with comfortable and safe living environment and high level of social and spiritual life.

Key words: investment, innovations, Ivano-Frankivsk Region, operational goals, industry, economy sectors, strategic goals, structural regional policy.

Сімків Л. Є. Диспропорції економічного зростання в регіонах України.

Розглянуто методологічні засади концепції нової якості економічного зростання регіонів України та обґрунтовано об'єктивну необхідність переходу національної економіки до стратегії випереджаючого розвитку на інноваційно-інвестиційній основі. Проведено дослідження диспропорцій економічного зростання регіонів на основі використання інструментарію «воронки відсталості», які виникають під тиском економічної експансії розвинених територій і таким чином створюють умови для власної економічної і політичної гегемонії, що сприятиме виникненню додаткових можливостей для їх розвитку. «Воронки відсталості» відображають механізми втрати окремими регіонами можливостей для розвитку внаслідок відставання в часі і необхідності протистояти негативному впливу глобалізації. Доведено, що економічне зростання в регіонах пов'язане з

розвитком сировинних галузей, а території недостатньо багаті на такі ресурси перебувають у «воронках відсталості».

Ключові слова: економічне зростання, регіон, воронки відсталості, темпи економічного росту, міжрегіональна диференціація, ВРП.

Simkiv L. Y. Disparities of economic growth in the regions of Ukraine.

The methodological foundations of the concept of a new quality of economic growth of Ukrainian regions are considered in the article and a necessity of transition of the national economy to the strategy of accelerated development of innovative-investment basis is justified. By author is studied the disparities of regional economic growth based on the use of tools of «craters of backwardness» that arise under the pressure of economic expansion of developed areas and thus create the conditions for its own economic and political hegemony, which contributes to the emergence of additional opportunities for their development. The definition «craters of backwardness» reflects the mechanism of loss of individual regions of development opportunities due to the lag in time and the need to counteract the negative effects of globalization. «Craters of backwardness» is characterized by the presence of certain quantitative parameters of the backlog such as the depth of the crater and the speed of protraction in the funnel. The calculations are allowed to evaluate and summarize the respective time gap regions, the degree of regional differentiation in the level of development and to some extent the availability of reserves to ensure the process of economic growth of the territories. This used methodological tool has a perspective in the analysis of processes of economic growth at the country level and for international comparisons. The fact of increase in the number of regions that appeared in «craters of backwardness» testifies to strengthening of inter-regional differentiation in Ukraine. The analysis allows to conclude that for most areas grow and indicators time lag from medium-Ukrainian values of GDP per person up to four years, and in some regions up to five or six years. It is proved that economic growth in the regions associated with the development of commodity sectors and the territory, which is not rich in such resources, should be called «craters of backwardness». Therefore, the removal of the regions of «craters of backwardness», primarily due to qualitative changes in the structure of regional economies and, consequently, the search for development priorities that will ensure a new quality of economic growth.

Key words: economic growth, the region, craters of backwardness, economic growth, regional differentiation, GRP.

Гапак Н. М., Слава С. С. Кластеризація субрегіонів за активністю підтримки пріоритетних видів економічної діяльності: емпірична модель на прикладі Закарпатської області.

Визначено напрями формування кластерів пріоритетних видів економічної діяльності в Закарпатській області на основі застосування емпіричного (опитування) та економетричного (кластеризація методом *k*-середніх і деревоподібна кластеризація) підходів. Обґрунтовано, що в області доцільно створити чотири кластери: сільськогосподарсько-харчовий, туристичний, машинобудівний і лісопромисловий. Враховуючи активність підтримки місцевою владою розвитку пріоритетних видів економічної діяльності в Закарпатті, здійснено рівневу кластеризацію субрегіонів (районів і міст обласного підпорядкування) області на основі їх поділу на чотири групи. Застосування цього підходу дозволило чітко розмежувати і згрупувати субрегіони за кількістю і ступенем підтримки розвитку пріоритетних видів діяльності. Узагальнено економічні характеристики кожної з груп рівнів кластеризації субрегіонів. Акцентовано увагу на тому, що набір інструментів підтримки економічного розвитку субрегіону залежатиме також і від згаданих характеристик кластерних груп.

Ключові слова: кластеризація, пріоритетний вид діяльності, субрегіон, економічний розвиток, інструменти підтримки економічного розвитку

Напак N. M., Slava S. S. Subregional clustering for the priority economic activities: an empirical model on the example of Zakarpattya region.

The directions for clustering of economic activities in Zakarpattya region are defined based on the empirical (survey) and econometric (clustering by *k*-means and tree-type clustering) approaches. The 7 fields are determined to form the clusters of the priority economic activities in Zakarpattya: agriculture, food processing, forestry, wood industry and furniture, machinery and tourism. It is proved that it is rationale to develop 4 clusters in the region: agricultural and food, tourism, machinery and wood industrial sector. Using the criteria of support intensity by local government in Zakarpattya to development of priority economic activities, level sub-regional clustering (13 districts and 5 cities of regional subordination) was done based on their 4 group-distribution. Application of this approach allowed to clearly differentiate and group the sub-regions by the number and degree of priority activities support. Thus, the appropriate analytical sample is 100%. The economic characteristics of each sub-regional group of clustering levels were generalized. The Level 1 cluster includes only 3 subregions, namely Mukachevo, Uzhgorod and Vynohradiv districts. They have the most of economic activities in Level 1 clusters – respectively 7, 6 and 5, and do not have any kind of activity that would take placed at the 4th level cluster. The 2nd level of the cluster include 5 sub-regions: Irshavsky, Tyachiv and Mizhhirya districts, Uzhgorod and Mukachevo cities, which possess the 1&2-nd priority activities in the 1st level of the cluster and have also activities in the 4th level of the cluster. Quantitatively, the largest group is the 3rd level of the cluster includes 6 sub-regions: Chop town, Velyky Berezny, Volivets, Perechyn, Beregovo and Svalyava districts. These units are generally characterized by one activity in the 1st and two activities in the 4th level of the cluster. The 4th level of the cluster includes 4 subregions (Khust city, Rakhiv, Beregovo and Khust districts), that have no priority activity in the 1st level and 2 to 4 priority economic activities in the 4th level of the cluster. The level clustering of

subregions in Zakarpattia revealed a quantitative asymmetry in grouping of analytical units in regard to the support intensity by local authorities for the priority activities. It is worth to note, that at the phase of forming the new set of support to the priority economic activities the attention should be paid also to the above features of the cluster groups.

Key words: clustering, priority activity, subregion, economic development tools to support economic development.

Щеглюк С. Д. Електронне урядування як інструмент модернізації державного управління міським розвитком.

Розглянуто питання взаємозв'язку електронного урядування як нового інструменту в управлінні регіональними метрополіями та рівня реалізації організаційно-управлінської метрополітної функції. Розкрито переваги електронного урядування для покращання управління міським розвитком через надання якісних адміністративних послуг мешканцям. Проаналізовано методологічні підходи та результати моніторингу впровадження інструментів електронного урядування як основи надання адміністративних послуг в електронному вигляді (2014 р.) за обласними центрами Західного регіону України. Наголошено на необхідності розробки державних стандартів щодо надання електронних адміністративних послуг у регіональних метрополіях і запровадження єдиного підходу щодо реалізації щорічних моніторинрів. Виявлено основні проблеми впровадження електронного урядування у регіональних метрополіях з огляду на рівень реалізації організаційно-управлінської метрополітної функції. Запропоновано напрями вдосконалення надання адміністративних послуг шляхом розширення мережі Центрів надання адміністративних послуг у малих містах і селах.

Ключові слова: регіональна метрополія, організаційно-управлінська метрополітна функція, електронне урядування, модернізація, адміністративні послуги, моніторинг

Shechelyuk S. D. E-government as a tool for modernizing public administration urban development.

The modernization of state management of urban development provides an administrative decentralization of empowerment and authority to cities, and a new level of integration of government, business and the public, which is possible with the implementation of e-government tools. At local level, the practice of e-governance is implemented primarily in big cities – regional centers. Such cities are regional metropolises for their regions through the implementation of metropolitan functions, especially organizational and management, which is based on the coordination and management of critical for society activities in social, economic and political spheres. The management component of metropolitan function is implemented through the activities of state and local authorities through the adoption of a number of important political and administrative decisions. Application of e-government in the metropolitan cities is updated by the demand of society to improve the access to administrative services for residents, improving their quality, and therefore this is a feature of the public society. The purpose of the publication is to analyze the level of implementation of e-government in practice of local authorities and public administration at the regional centers of the Western Ukraine and to determine its impact on the level of implementation of organizational and management metropolitan functions based on evaluation of external attributes of e-governance. Modern information and communication infrastructure, introduced in most metropolitan spheres of life, makes it attractive for economic agents, generates pulses for business development, encourages human capital, which in turn generates its competitive advantages over other metropolises, which are included into metropolitan network. The monitoring of implementation into practice of municipal e-government tools (official content of sites, implementation of electronic documents and providing of administrative services) in the cities of Ukraine is carried out by national and international NGOs. Methods of their estimation mainly differ in the number of indicators and results include subjectivity due to the lack of elaborated national standards for the provision of electronic services. The review of monitoring results of evaluation of tools of e-government in 2014 showed that among the regional centers in western Ukraine Lviv city is the leader. The city actively provides e-government and reached certain advantages in Ukraine, which is evidenced by the introduction of the online portal 'Inhabitant's private office' that provides online access to administrative services through inhabitant's electronic identification. The imbalances between the level of implementation of e-government in regional metropolis and the level of implementation of organizational and management functions of metropolis confirms the necessity of working-out individual measures, instruments to stimulate implementation of e-government for each metropolis on the basis of compliance with state standards. The development of e-governance in regional metropolises of Western Ukraine calls for coordinated organizational and technological measures and coordinated actions of state and local government under unified state policy that involves unification, systematization and standardization of administrative services.

Key words: regional metropolitan, organizational and management function of metropolitan, e-government, modernization, administrative services, monitoring.

Садова У. Я., Рісна Р. Р. Реєміграція як механізм соціальної політики у справах внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Здійснено огляд історичних передумов становлення понятійно-термінологічного апарату дослідження процесів реєміграції. Наведено аргументи доцільності використання в соціоекономічному та геопросторовому аналізі міграції поняття «реєміграція», а також концепції «мотиваційного кола» міграційної поведінки населення. Вказано на загальні й специфічні риси застосування реєміграційних механізмів у стратегіях соціально-економічного розвитку територій різного міжнародного, державного й управлінського статусу. Акцентовано увагу на проблемах реєміграційних настроїв населення України та можливостей територіальних

рухів внутрішньо переміщених осіб. На основі спеціального соціологічного обстеження запропоновано заходи до державної соціальної політики у справах внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Ключові слова: мігрант, рееміграція, мотиваційне коло векторів міграційної поведінки, регургація, соціальна політика, регіон.

Sadova U. Y., Risna R. R. Remigration as a mechanism of social policy for internally displaced persons in Ukraine.

Actuality of research subject is predefined by the selection of the new category of potential "reemigrants", internally displaced persons from the zone of armed conflict and AR of Crimea as one of the most vulnerable categories of the population of Ukraine. In the article the historical background of the formation of the conceptual and terminological apparatus of the study of the processes of reemigration are reviewed by authors. The ontological fundamentals of the terms "reemigration" and "regurgitation" have been considered. The application features of reemigration mechanisms in the social and economic development of foreign countries are indicated on. The article analyzes the reemigration process as the part of motivational circle vectors of migration behaviour of the population. The attention is focused on the problems of reemigration attitudes and capabilities internally displaced persons from the zone of armed conflict and AR of Crimea. The time factor staying internally displaced persons in host region as the important factor organization reemigration processes have been outlined. The results of the research the most acute problems of social protection of internally displaced persons in Lviv region have been analyzed. The mechanisms for potential reintegration of internally displaced persons in the region of the previous residence have been selected. The sociocultural consequences of internal migration as the factor consolidating Ukrainian society have been considered. The activities of state social policy for internally displaced persons, based on special sociological survey, are proposed.

Key words: migrant, reemigration, motivational circle vectors of migration behaviour, regurgitation, social policy, region.

Андрощук Г. О., Давимук С. А. Міграція інтелектуального капіталу: вплив на економіку та інноваційний розвиток.

На основі вивчення патентних даних заявок на винаходи за процедурою РСТ (Договору про патентну кооперацію) дається аналіз міжнародної міграції інтелектуального капіталу (на прикладі фахівців, зайнятих у сфері знань – науковців і винахідників). Визначено вплив інтелектуального капіталу на економіку, інноваційний розвиток та економічну безпеку держави. Проаналізовано міграційні канали та потоки, виявлено міграційні коридори витоку вчених і інженерів-винахідників, визначено коефіцієнти еміграції, «витоку умів», міграції винахідників. Представлено географічну модель міграції висококваліфікованих працівників, аналіз міграції інтелектуального капіталу в Україні, запропоновано рекомендації щодо створення відповідного організаційно-економічного механізму регулювання у цій сфері.

Ключові слова: винахідник, виток умів, інтелектуальний капітал, інноваційний розвиток, людський капітал, міграція.

Androshchuk G. O., Davymuka S. A. Migration of intellectual capital: impact on the economy and innovation development.

In the article the essence of the concept of "intellectual capital" is determined. The role and importance of intellectual capital in innovative economic development of individual countries is shown. The degree of mobility of inventors worldwide is investigated. Countries, which are considered as leaders according to the amount of immigrant inventors, are determined (USA, Germany, Switzerland). It is specified that a higher rate of immigration is appropriate for academic institutions. The largest outflow of inventors, who graduated from colleges, comes from Latin America and the Caribbean, and especially Africa. It is determined that inventors immigrants are more effective in their work compared to their compatriots who remained at home. According to patent data of applications for inventions under the PCT procedure analysis of international migration of intellectual capital (for example, professionals working in the field of knowledge - scientists and inventors) is provided. The influence of intellectual capital on the economy, innovative development and economic security is surveyed. Migration channels and flows are analyzed, migration corridors for the outflow of scientist and engineers- inventors are revealed, measures of emigration, "brain drain" and inventors migration are determined. Geographical pattern of migration of highly skilled specialists, analysis of the migration of intellectual capital in Ukraine is presented, recommendations about appropriate organizational and economic mechanism of regulation in this area are provided. The "outflow" of the intellectual capital of Ukraine to developed countries is analyzed, a list of main host countries is fixed. Examples of Ukrainian scientists who achieved recognition abroad are shown. Lack of economic incentives (tax, credit, insurance) on the creation and commercialization of intellectual property objects in order to organize a civilized market of these objects is proved.

Key words: inventor, brain drain, intellectual capital, innovative development, human capital, migration.

Риндзак О. Т. Міграційний потенціал незайнятого населення в системі свроінтеграційних перетворень регіональних ринків праці України (на прикладі м. Львова).

Удосконалено окремі теоретичні аспекти дослідження міграційних процесів. Зокрема, запропоновано авторське визначення поняття міграційного потенціалу та виокремлено його основні складові; уточнено поняття міграційної установки і міграційної готовності. На цій основі розроблено схему аналізу міграційного

потенціалу населення, яка може застосовуватись як на рівні підприємства, установи, так і на регіональному та національному рівнях. За даними соціологічного опитування незаіятого населення міста Львова вивчено міграційний досвід респондентів і з'ясовано основні причини міграції (низький рівень оплати праці, відсутність роботи та бажання забезпечити гідний рівень життя своїм дітям). Результати дослідження засвідчили високий міграційний потенціал незаіятого населення міста Львова. Зокрема, майже половина безробітних осіб, котрі звертаються за допомогою до центру зайнятості, схильні до міграції за кордон, а кожен десятий з них має чіткі плани щодо працевлаштування за кордоном у найближчому майбутньому. Для осіб, котрі хотіли б виїхати на тривалий термін чи постійне місце проживання за кордон, основними країнами «притягування» є: США, Канада, Німеччина. Країною тимчасових заробітків респонденти, як правило, обирали Польщу.

Ключові слова: міграція, міграційний потенціал, міграційні установки, безробітні, працевлаштування.

Ryndzak O. T. Migration potential of unemployed people in the system of European integration transformations of regional labor markets of Ukraine (based on Lviv city).

Some theoretical aspects of migration studies are improved. In particular, the definition of migration potential as a part of its human potential is proposed. Its main components are singled out, they are: socio-demographic, economic, social and psychological. The concepts of disposition to migrate and migration readiness are specified. Based on this specification the scheme of analysis of the migration potential of population is made. It can be used at all levels of analysis: enterprises, regional and national levels. The results of a sociological study (survey of unemployed) are presented in the article. It was founded that the main causes of migration are: low wage level, lack of work and the desire to provide a decent standard of living to their children. The results of the study showed a high level of migration potential of unemployed in Lviv. In particular, almost half of unemployed people who seek job tend to migrate abroad, and one in ten of them have clear plans for employment abroad in the nearest future. USA, Canada, Germany are the most attractive for those, who would like to go for a long term or permanent residence abroad. As usual, those respondents, who prefer temporary jobs abroad, chose Poland. For preventing leaching of the most valuable human potential of the country abroad, two key problems should be primarily solved: creating conditions for employment of citizens; increasing of the minimum wage level. In particular, calculations made by us based on the sociological survey, show that the level of monthly salary should be increased five times to become one of the main deterrents of migration. For those who still have the firm intention to emigrate, the state should provide the appropriate level of social protection, primarily by establishing effective cooperation with countries that mostly attract potential migrants.

Key words: migration, migration potential, migration disposition, the unemployed, employment.

Колодійчук І. А. Сучасний стан регіональної екологічної політики України.

Розглянуто питання інформаційного забезпечення регіональної екологічної політики України. Вказані головні причини, що формують низьку якість екологічної інформації. На основі всебічного дослідження екологічної ситуації в областях України протягом 2006-2013 рр. проведений аналіз рівня екологічної безпеки в регіонах і прогностичних даних щодо перебігу ситуації в майбутньому. Обґрунтовано необхідність постановки питання про удосконалення регіональної екологічної політики в Україні та механізмів її реалізації. Досліджено, що на сьогодні переважна більшість регіональних екологічних програм є малоєфективними, за винятком регіональних програм щодо формування екологічної мережі та розвитку заповідної справи в країні. Визначені регресивні ознаки фінансової складової регіональної екологічної політики. Доведено, що низьку ефективність програмних заходів можна пояснити не лише відсутністю достатніх фінансових коштів на їх реалізацію, але й неоліками при їх розробці. Окреслені чинники, що знижують ефективність регіональної екологічної політики в Україні.

Ключові слова: регіональна екологічна політика, екологічна ситуація, екологічна безпека, природоохоронні заходи, екологічна інформація.

Kolodiychuk I. A. The current state of the regional environmental policy of Ukraine.

It was considered an issue of the information provision of the regional environmental policy of Ukraine. It was indicated the main factors that form the low quality of environmental information. In an extensive study of the environmental situation in the regions of Ukraine for 2006-2013 the analysis of environmental security in the region and forecast data on the current situation in future was conducted. It was justified the necessity of raising the question of improving regional environmental policy in Ukraine and mechanisms of its realization. It was investigated that today the vast majority of regional environmental programs are ineffective, except for regional programs on ecological network formation and development of the reserve management in the country. It was designated the regressive signs of the financial component of the regional environmental policy. It was proved that the poor performance of program activities can be explained not only by the lack of sufficient funds for their implementation, but also by the shortcomings in their elaboration. Factors that reduce the effectiveness of the regional environmental policy in Ukraine were designated.

Key words: regional environmental policy, environmental situation, environmental safety, environmental protection, environmental information.

Куліш І. М. Забезпечення сталого розвитку сільських територій країн-кандидатів на вступ до ЄС: на прикладі Польщі.

На прикладі Республіки Польща показаний процес підготовки сільських територій країни-кандидата до вступу у Європейський Союз. Виділено пріоритети, що стали головними під час розробки програм і дій, які

ініціював ЄС для нівелювання диспропорцій у розвитку сільських територій Польщі і розкриті причини зміни цих пріоритетів. Показана динаміка фінансування програм розвитку польського села. Проаналізовано програми ЄС і Польщі спрямовані на забезпечення сталого розвитку сільських територій Польщі до функціонування в умовах Європейського Союзу. Проведено порівняльний аналіз стану сільських територій Польщі на початок втілення програм розвитку ЄС з їх станом у країнах-членах і на цій основі виділено позитивні та негативні сторони. Наголошено на необхідності подальшого дослідження розвитку сільських територій країн пострадянського простору, які є членами ЄС.

Ключові слова: сільські території, сталий розвиток, європейська інтеграція, Європейський Союз, Республіка Польща

Kulish I. M. Ensuring of sustainable rural development of the countries candidates for accession to the EU: the example of Poland.

The article on the example of Poland shows the process of preparing rural areas of the candidate country for accession to the European Union. Priorities that have become major when developing programs and actions, initiated by the EU for leveling disproportions in development of rural areas of Poland are highlighted, and the reasons for changing these priorities are revealed. Dynamics of funding programs of the Polish countryside is showed. The analysis of the EU and Poland programs, which aimed for sustainable rural development, is given. Institutional support for preparation of Poland's rural areas to functioning in the European Union is researched. The comparative analysis of rural Poland at the beginning of the implementation of development programs of the EU with rural areas in the EU member states helped to identify positive and negative aspects. The necessity of further studies of rural development of the post-Soviet countries, which are members of the EU, is emphasised. The concept of "sustainable rural development" has long gone beyond agriculture, although it remains mainly critical but increasingly gives way to other alternative economic activities. For Poland during preparation for accession the availability of environmentally friendly agricultural production was a factor of great importance, which exceeded the quantitative characteristics, existing in most EU countries. This was a source of not only increasing the competitiveness of rural areas, but also the state economy as a whole. All the countries, which joined the European Union in 2004, during preparation for integration in a sense, were in a better situation compared with the states - EU old-timers, because there have already been elaborated the necessary mechanisms and tools, and the necessary funds accumulated to implement the plans. By funding support for sustainable rural development of the candidate countries, EU institutions pursuing several goals, foremost of which is the major disparity leveling, bringing the quality of agricultural products to the standards adopted in the Community that not only improves food security, but also the newly accessed countries' competitiveness in the world market and provides the standard of living of the rural population, which is characteristic of the other EU countries, which in turn prevents the massive migration processes that could undermine the employment situation in the former EU-15.

Key words: rural areas, sustainable development, European integration, European Union, Poland.

Куліш І. М. Забезпечення сталого розвитку сільських територій країн-кандидатів на вступ до ЄС: на прикладі Польщі.

На прикладі Республіки Польща показаний процес підготовки сільських територій країни-кандидата до вступу у Європейський Союз. Виділено пріоритети, що стали головними під час розробки програм і дій, які ініціював ЄС для нівелювання диспропорцій у розвитку сільських територій Польщі і розкриті причини зміни цих пріоритетів. Показана динаміка фінансування програм розвитку польського села. Проаналізовано програми ЄС і Польщі спрямовані на забезпечення сталого розвитку сільських територій Польщі до функціонування в умовах Європейського Союзу. Проведено порівняльний аналіз стану сільських територій Польщі на початок втілення програм розвитку ЄС з їх станом у країнах-членах і на цій основі виділено позитивні та негативні сторони. Наголошено на необхідності подальшого дослідження розвитку сільських територій країн пострадянського простору, які є членами ЄС.

Ключові слова: сільські території, сталий розвиток, європейська інтеграція, Європейський Союз, Республіка Польща

Kulish I. M. Ensuring of sustainable rural development of the countries candidates for accession to the EU: the example of Poland.

The article on the example of Poland shows the process of preparing rural areas of the candidate country for accession to the European Union. Priorities that have become major when developing programs and actions, initiated by the EU for leveling disproportions in development of rural areas of Poland are highlighted, and the reasons for changing these priorities are revealed. Dynamics of funding programs of the Polish countryside is showed. The analysis of the EU and Poland programs, which aimed for sustainable rural development, is given. Institutional support for preparation of Poland's rural areas to functioning in the European Union is researched. The comparative analysis of rural Poland at the beginning of the implementation of development programs of the EU with rural areas in the EU member states helped to identify positive and negative aspects. The necessity of further studies of rural development of the post-Soviet countries, which are members of the EU, is emphasised. The concept of "sustainable rural development" has long gone beyond agriculture, although it remains mainly critical but increasingly gives way to other alternative economic activities. For Poland during preparation for accession the availability of environmentally friendly agricultural production was a factor of great importance, which exceeded the quantitative characteristics, existing in most EU

countries. This was a source of not only increasing the competitiveness of rural areas, but also the state economy as a whole. All the countries, which joined the European Union in 2004, during preparation for integration in a sense, were in a better situation compared with the states - EU old-timers, because there have already been elaborated the necessary mechanisms and tools, and the necessary funds accumulated to implement the plans. By funding support for sustainable rural development of the candidate countries, EU institutions pursuing several goals, foremost of which is the major disparity leveling, bringing the quality of agricultural products to the standards adopted in the Community that not only improves food security, but also the newly accessed countries' competitiveness in the world market and provides the standard of living of the rural population, which is characteristic of the other EU countries, which in turn prevents the massive migration processes that could undermine the employment situation in the former EU-15.

Key words: rural areas, sustainable development, European integration, European Union, Poland.

Віленчук О. М. Інфраструктурні інституції у системі формування ринку аграрного страхування в Україні.

Європейський вектор розвитку національної економіки зумовлює необхідність інституціалізації інфраструктурних складових ринку аграрного страхування як основи формування взаємовигідних відносин між учасниками страхового процесу. Проаналізовано регіональні показники розвитку страхування сільськогосподарських культур в Україні у весняно-літній період 2013 р. Доведено необхідність використання інституціонального підходу до формування сучасного інфраструктурного середовища у сфері аграрного страхування. Встановлено, що подальший розвиток національного ринку аграрного страхування залежатиме від рівня його інфраструктурного забезпечення на інституціональних засадах. Акцентовано увагу на необхідності формування взаємовигідних страхових відносин в аграрній сфері на основі інституціалізації зв'язків між учасниками страхового процесу. Відображено роль і значення страхових посередників, державних і недержавних інституцій при формуванні сучасної моделі ринку аграрного страхування в Україні. Сформульовано пропозиції щодо координації зусиль різноманітних інституцій ринку аграрного страхування, спрямованих на посилення прозорості, безпечності та ефекту синергії страхового захисту виробників сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: інституції, інфраструктура, прями та непрямі страхові посередники, ринок аграрного страхування.

Vilenchuk O. M. Infrastructure institutions in the system of agricultural insurance market development in Ukraine.

European vector of national economy development causes the necessity of institutionalization of infrastructure elements of agricultural insurance market as a basis for the formation of mutually beneficial relations between the parties of the insurance process. The aim of this article is to outline the theoretical and methodological aspects of the formation and operation of infrastructure institutions on agricultural insurance market as a basis for providing the equivalence of insurance interests of its members. A methodological research tool is a systematic method of studying economic phenomena and processes of agricultural insurance market institutional support. The author uses such techniques as induction; deduction; synthesis and comparative analysis to generalize authors' views on the development of the infrastructure component of the agricultural insurance market on institutional basis. The article reveals positive trends in development of the agricultural market in Ukraine during 2010-2013. The author analyses the regional indicators of crop insurance development in Ukraine during the spring-summer 2013 period. According to statistics for the concluded agricultural insurance contracts and insured areas Vinnitsa, Poltava, Dnipropetrovsk and Kirovograd regions take the leading positions. The article proves the necessity of using institutional approach to form modern infrastructure environment in the field of agricultural insurance. The further national agricultural insurance market development depends on the level of its infrastructure support on institutional basis. The article emphasizes the importance of mutually beneficial relations development in the agricultural insurance sector based on the institutionalization of relations between the parties of the insurance process. Moreover the role and importance of insurance intermediaries, public and private institutions in the formation of modern model of agricultural insurance market in Ukraine are studied in the article. The results of the research demonstrate the necessity of forming synergistic effects according to the interaction of the insurance process participants. The synergy effect of infrastructure institutions interaction on agricultural insurance market appears in: increment of signed agricultural insurance contracts; increment of premiums paid amount for the insurance services; enhancement the variety of insurance products for farmers; presence of partial compensation of the insurance premiums farmers cost through the current mechanism of state subsidies, as well as timeliness and completeness of insurance indemnity payment in case of the insured event. Thus, the achievement of the desired effects is possible under the following circumstances: formation of a consolidated system of the insurance process liability, increase of their insurance culture and confidence in insurance trust as a tool to ensure food security.

Key words: institutions; infrastructure; direct and indirect insurance intermediaries; agricultural insurance market.

Цимбаліста Н. А. Проблеми реалізації агровиробничого потенціалу сільських територій.

Досліджено сучасні тенденції розвитку аграрного сектору економіки України з позиції ефективності використання агровиробничого потенціалу сільських територій. В основу визначення рівня використання агровиробничого потенціалу покладено методикою оцінки економічного потенціалу регіону шляхом порівняння обсягів виробництва у періоди підйому та спаду. Доведено, що потенціал не є статичною величиною, а динамічно

змінюється у часі залежно від умов його відтворення, ефективності та раціональності використання. Виявлено низку взаємопов'язаних проблем у галузі, серед яких: недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення; нераціональне землекористування, що призводить до виснажування та зниження родючості ґрунтів; неконтрольований розвиток вертикально-інтегрованих агропромислових формувань; значна частка господарств населення у виробництві окремих, як правило, трудомістких та економічно непривабливих видів сільськогосподарської продукції; перманентне погіршення демографічної ситуації на сільських територіях. Тому для відновлення та подальшого нарощування агровиробничого потенціалу сільських територій важливе значення має застосування комплексного підходу до вирішення зазначених проблем та орієнтація на збалансований розвиток аграрного сектору економіки.

Ключові слова: потенціал агровиробництва, сільські території, розвиток аграрного сектору економіки.

Tsybalista N. A. The problems of unleashing the agri-industrial potential of rural areas.

The article deals with modern trends in the agricultural sector of Ukraine in terms of efficiency of unleashing the agri-industrial potential of rural areas. Methods of assessing the economic potential of the region by comparing the volume of production in times of recession and recovery are used to determine the level of agro-industrial potential realization. The paper proves that the potential is not a static value, and changes dynamically over time depending on its playback, effectiveness and expediency of use. The study found a number of interrelated problems in agriculture of Ukraine. The first issue concerns with the long practice of unsustainable use of soils: systematic violations of agri-environmental regulations on the use of fertilizers and crop protection, non-optimal crop rotation, insufficient funding and implementation of measures to protect soil. Material and technical support of agricultural production is unsatisfactory and rate of the production facilities depreciation is high. The level of wages in agriculture is one of the lowest in the economy, while 35% of the rural population, employed at the place of residence, is working at agricultural enterprises. This contributes to the unfavorable demographic situation in rural areas: rural population is constantly aging and declining; 9-14 or even more units reduce the number of villages annually; living standards in rural areas are sufficiently lower as compared with cities; rural youth massively migrate from villages. At the same time, rural households produce up to 90% (and in some cases up to 99%) of certain agricultural products such as potatoes, vegetables, fruits and berries, milk and beef. The article also states that the rapid expansion of the vertically integrated corporate structures, called agricultural holdings, causes aggravation of existing problems in the agricultural sector. They mainly focus on producing economically attractive agricultural products (mainly crop production), resulting in aggressive land use. Agricultural holdings also reduce the number of employees by using modern high-tech equipment and thereby increasing the unemployment rate of the rural population. Finally, these companies are usually registered in cities and do not pay taxes to local budgets therefore they do not contribute to local social infrastructure development.

Key words: potential of agricultural production, rural areas, development of the agricultural sector in economy.

Ткачук І. Я. Регіональні особливості фінансового забезпечення діяльності громадських організацій України.

Проведено комплексне дослідження фінансового забезпечення діяльності та розвитку громадських організацій України у регіональному розрізі (24 області, АПК і міста зі спеціальним статусом – Київ і Севастополь) за період 2006-2013 рр. Виявлено суттєві диспропорції у його формуванні як загалом, так і в розрізі окремих джерел. Доведено, що наперекір думці про переважання у структурі доходів громадських організацій України надходжень з Державного бюджету та від міжнародних донорів (в основному міжнародних грантів), лівова частка таких надходжень перебуває у розпорядженні громадських організацій м. Києва та присутня у мінімальних обсягах чи зовсім відсутня у розпорядженні громадських організацій інших адміністративно-територіальних одиниць. Запропоновано заходи із згладжування наявних диспропорцій шляхом вдосконалення наявних Регіональних програм розвитку громадянського суспільства.

Ключові слова: громадські організації, громадянське суспільство, фінансове забезпечення, джерело фінансування, регіональні аспекти.

Tkachuk I. Y. Regional features of financial support of activity of public organizations of Ukraine.

The complex investigation of the regional aspects of Ukrainian NGOs funding in the period of 2006-2013 is made by author. Thus the disproportions in the process of financial basis formation of NGOs existing and development in different regions of Ukraine are found. So not only a large share of NGOs total funding (which equals about 60% of NGOs total funding in Ukraine), but a significant share of the state funding (average 73%) and of the foreign funding (the interval [39.67%; 50.51%]) are accounted for NGOs of Kyiv. The other regions of Ukraine have limited access for these financial resources. Sometimes they are deprived of the ability to get them. Using the Regional Programs of civil society development can help to overcome the existing disproportions in Ukrainian NGOs funding from different resources. These Programs are adopted at the regional level into account the particular civil society development and the socio-demographic characteristics of the particular region. But today these Programs are adopted by one pattern and aren't counted mentioned regional features. Thus they copy one another. To overcome the existing disproportions in the NGOs funding and the civil society development in different regions in Ukraine it is necessary to adopt such Programs considering existing disproportions. This is specified and justified in the scientific research. In this direction the necessity of the State funding consideration in these Programs was explained. Moreover this type of NGOs funding might be comparable with the region size and NGOs quantity. In addition Regional State Administrations should conduct

informational policy with NGOs representatives that regard the using of such resources of funding as the participation fees and incomes from the charity funding and from their own economical activities.

Key words: NGOs, civil society, funding, sources of funding, regional aspects.

Ишук С. О. Проблеми і способи модернізації основного капіталу підприємств виробничої сфери регіону.

Обґрунтовано необхідність техніко-технологічної модернізації основного капіталу задля підвищення ефективності виробничої сфери регіону та її конкурентоспроможності. На підставі аналізу результатів функціонування підприємств промисловості, транспорту і будівництва у Львівській області визначено проблемні питання розвитку цих видів економічної діяльності в сучасних економічних умовах. Проведено мезо – та мікрорівневі оцінки показників стану та ефективності використання основного капіталу підприємств виробничої сфери регіону. Здійснено полікритеріальний розподіл промислових, будівельних і транспортних підприємств за формами відтворення їх основного капіталу. Запропоновано новий підхід до ресурсного забезпечення модернізації основного капіталу виробничих підприємств на засадах міжгалузєвої та мікрорегіональної взаємодії і окреслено напрями її активізації.

Ключові слова: основний капітал, виробнича сфера, ефективність, відтворення, модернізація.

Ishchuk S. O. Problems and ways of modernization of fixed capital of production enterprises of the region.

The wear and tear of fixed capital in Ukraine was critically high (77.3% in 2013) which caused drop in production and was a manifestation of technical and technological backwardness of the real sector of national economy. The main factor for maintaining and increasing the competitiveness of domestic producers on domestic and foreign markets is modernization of their fixed capital. Purpose of the article is to determine the economic conditions and to outline of promising ways of modernization of fixed capital of production enterprises in Lviv region. On the basis of analysis of economic results of the industry, transport and construction in Lviv region, the problematic issues of these economic activities in the current economic conditions were revealed, namely: a high wear degree of fixed assets; low level of innovation in industry; tendentious reduction of engineering structure construction; a sharp decline in transport freight, including road transport; unprofitable activity in the industry, as well as low income from ordinary activities before tax in the construction and transport; increase of unprofitable enterprises number; significant reduction of investment volume in fixed capital in transport. A multicriterial distribution of industrial, construction and transport enterprises according to their forms of fixed capital reproduction was performed. It has been proved that enterprises with degree of wear and tear fixed capital exceeding 65%, require a full technical re-equipment and reconstruction with elements of modernization or even new construction. For other enterprises of industrial sector of the region there are acceptable such forms of fixed capital reproduction as overhaul and partial technical upgrading (for the active part of fixed assets), as well as overhaul and reconstruction (for passive part). A new approach to resource providing of fixed capital modernization of industrial enterprises on the basis of inter-sectoral and inter-regional cooperation has been proposed, and the directions of its activation were outlined. Development of a regional program of modernization of fixed capital, which should be based on an integrated assessment of the state, movement and efficiency of capital use in all regions of Western Ukraine, was initiated. As a result, meeting the challenges of structural, organizational, technical and technological modernization of the enterprises of industrial sector will allow: to increase business activity in the region and its investment attractiveness; to create a balanced transportation system and to realize the transit potential of the region; to improve the overall quality of life.

Key words: fixed capital, production sector, efficiency, reproduction, modernization.

Собкевич О. В. Зміцнення економічної безпеки держави на засадах відбудови інноваційного потенціалу індустріального комплексу сходу України.

Ведення військових дій на сході України завдає жорсткого удару по економіці Донбасу, що відбивається на макроекономічних показниках у масштабах країни і обумовлює критичне зростання рівня загроз економічній безпеці держави. У статті оцінено масштаби втрат у промисловості Донецької і Луганської областей внаслідок ведення воєнних дій. Запропоновано першочергові напрями щодо відбудови та розвитку економіки Донбасу, реалізація яких спрямована на відновлення роботи наявних виробництв, здійснення структурної модернізації виробничих потужностей на основі розбудови високотехнологічного, наукоємного та енергоефективного промислового комплексу, диверсифікацію експортних поставок продукції і розширення її внутрішнього споживання, що дозволить зміцнити економічну безпеку держави.

Ключові слова: економічна безпека держави, інноваційний потенціал, індустріальний комплекс, промислова політика, Донбас

Sobkevych O. V. Strengthening of economic security of the state by the reconstruction of innovative potential of industrial complex in the east of Ukraine.

The hostilities on the east of Ukraine strikes a hard blow to the economy of Donbas region which negatively influences on the macroeconomic indicators in the whole country causing a critical increase in the level of threats to economic security of the state. The restoration of former industrial structure of Donbas region seems inadvisable because it has too much deep imbalances, associated with raw materials bias of production, large-scale destruction of industrial infrastructure and supply chains on a national scale. Development of industrial potential should occur on an entirely new level through the development of high-tech, knowledge-intensive and energy-efficient industrial complex

that will allow to confidently overcome the consequences of the economic crisis and war; to lay the foundation for growth for the future and strengthen the economic security of the state. The goal of this article is the implementation of the assessment of the extent of losses of an industrial complex of Eastern Ukraine as a result of the hostilities. The directions of development of industrial potential of the country on innovative principles for strengthening of economic security of the state are substantiated. Purposeful destruction of a number of industrial facilities in Donbas severely aggravates the socio-economic situation not only in the eastern regions and deals strikes the whole economy of Ukraine. Thus, in January-April of 2015, the decline in production in the industry of Ukraine was 21.5% compared with the corresponding period of 2014. Development of industrial potential of the east region requires preparation of the State target program of socio-economic development of Donetsk and Lugansk regions, which should take into account the needs and priorities of Donbas. Financing of Program should be maximally diversified and should provide investment incentives to attract investments in the industrial Donbas region in the form of tax, financial, institutional mechanisms, simplification of licensing procedures, the implementation of other effective instruments of public regulator policy. In the case of a lot of tasks, capital-intensiveness and a long time period that are necessary for a realization of projects, the financial support of countries-donors and international financial organizations for development of new industrial objects and transport infrastructure in the east of Ukraine will be the most viable source of investments. The measures for the development of industrial complex of Donbas region should be aimed to proceeding in work of existent productions, the implementation of structural modernization of production capacities, diversification of exports and the expansion of its domestic consumption, as well as structural modernization of production facilities through the development of high-tech, knowledge-intensive and energy-efficient industrial complex.

Key words: economic security of the state, innovative potential, industrial complex, industrial policy, Donbas region.

Луцків О. М. Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації.

Розкрито сутність, мету та цілі регіональної інноваційної політики, визначено її суб'єкти й об'єкти. Розглянуто особливості формування та реалізації регіональної інноваційної політики в контексті підвищення конкурентоспроможності економіки регіону. Визначено основні заходи підтримки інноваційної діяльності на різних ієрархічних рівнях. Акцентовано увагу на тому, що саме регіональний рівень управління набуває визначального значення для активізації інноваційних процесів, надання цільової підтримки інноваційним підприємствам і науковим установам. Виокремлено основні пріоритети регіональної інноваційної політики. Проаналізовано інноваційну активність регіонів України. Наведено інструменти стимулювання регіональними органами влади інноваційної активності промислових підприємств. Визначено основні бар'єри ефективності реалізації регіональної інноваційної політики та запропоновано шляхи їх подолання.

Ключові слова: регіональна інноваційна політика, інноваційний розвиток, конкурентоспроможність, регіональні органи влади, інноваційні технології

Lutskiv O. M. Regional innovation policy: features of formation and implementation problems.

The article reveals the essence, purpose and goals of regional innovation policy, to its subjects and objects. The features of the formation and implementation of regional innovation policy in the context of improving the competitiveness of the regional economy are considered. Stated that the regional innovation policy is formed by the local authorities in the form of regional programmes of innovative development, which were approved by the Regional councils and which were implemented by the relevant local authorities. The attention is focused on the fact that the main goal of regional innovation policy as a factor of growth of the national economy is to ensure the conservation and enhancement of scientific and technological potential, attraction innovation, development of knowledge-intensive industries, overcoming resource cost nature of production and its technological upgrading. It is indicated that at the regional level are determined by the priorities of innovation development of the region, are developed program of innovative development, can be imposed additional tax incentives and can be used other mechanisms of influence on development and support of innovative processes in the region. The key measures for support innovation at different hierarchical levels are identified. The attention is focused on the fact that it is the regional level of management becomes crucial for the activation of innovative processes that provide targeted support for innovative enterprises and scientific institutions. The main priorities of regional economic policy are determined in this paper. Indicated that each region has its own specific, reproductive, sectoral and technological structure, its system of priorities and should rely on their own strength and resources in the implementing of this strategy. Effective regional innovation policy should be based on an objective analysis of economic situation, detailed assessment of the available resources and opportunities, focusing on realistic, achievable goals. Analysis of innovative activity of regions of Ukraine is given. The instruments of stimulate regional authorities innovative activity of industrial enterprises are defined. The main barriers of the effectiveness of implementation of regional innovation policy and the ways of overcoming of them are outlined.

Key words: regional innovative policy, innovative development, competitiveness, regional authorities, innovative technology.

Мельник М. І., Синютка О. М., Лещух І. В. Організаційно-інституційне забезпечення стратегічного планування розвитку метрополій: іноземний досвід та уроки для України.

Досліджується організаційно-інституційне забезпечення стратегічного планування розвитку іноземних метрополій з позиції можливостей застосування кращої практики у цій сфері в Україні. Задля цього

проаналізовано ключові підходи, способи та механізми стратегічного планування розвитку метрополій Італії, Великобританії, Польщі, Німеччини, Франції, Ірландії та Швеції. Встановлено спільні ознаки у стратегічному плануванні розвитку іноземних метрополій, зокрема: 1) перехід до планування, заснованого на партнерських відносинах між органами міського управління та суб'єктами господарювання відповідного метрополійного простору; 2) активна безпосередня участь представників місцевої громади у розробці стратегії розвитку метрополії; 3) проектний підхід до реалізації пріоритетів і стратегічних напрямів розвитку; 4) посилення зовнішньоекономічного аспекту в умовах глобалізації економіки; 5) врахування екологічного компоненту; 6) постійний моніторинг виконання стратегічного плану розвитку метрополії; 7) відкритість стратегічних планів для коригування. На основі отриманих результатів дослідження сформульовано рекомендації щодо вдосконалення організаційно-інституційного забезпечення стратегічного планування розвитку метрополій в Україні з врахуванням прогресивних зарубіжних тенденцій у цій сфері.

Ключові слова: метрополія, розвиток метрополії, стратегічне планування, план розвитку, стратегія.

Melnyk M. I., Synyutka O. M., Leshchukh I. V. Organizational and institutional support of strategic planning of metropolis development: foreign experience and lessons for Ukraine.

The article is to study the organizational and institutional support of strategic planning from the perspective of foreign metropolises opportunities for application of best practice in this field in Ukraine. For this the key approaches, methods and tools for strategic planning of metropolises of Italy (including the Great Milan), Great Britain (including Greater London, Greater Manchester, Greater Birmingham), Poland (particularly Great Krakow and Great Warsaw), Germany (particularly Great Stuttgart), France (including Grand Strasbourg), Ireland (particularly Greater Dublin) and Sweden (including Great Malmö) are analysed. The study found that the formation of metropolitan areas in the European Union was the key to the dynamic development of the macro-region, the powerful integration mechanism and an important factor in geopolitical influence. However, the formation of the metropolitan system within the country that have high functional status and extend their influence beyond the state, allowed to intensify regional development of the national territory. Common features in the strategic planning of foreign metropolises were identified, including: 1) transition to planning, based on the partnership between the city administration and relevant entities of metropolitan area; 2) direct active participation of local communities in the development of strategies of the metropolis; 3) designing approach to the priorities and strategic directions of development; 4) strengthening of foreign economic aspect in a globalized economy; 5) consideration of environmental component; 6) permanent monitoring of the implementation of the strategic plan of the metropolis development; 7) openness of strategic plans for adjustment. Based on the results of the study, recommendations for improving of organizational and institutional support of strategic planning of metropolitan areas in Ukraine, taking into account the progressive international trends in this area, were formulated. The necessity of the implementation of comprehensive integrated strategic planning as a tool for sustainable development of metropolitan area is substantiated. A key aspect of its implementation should be a clear definition of development priorities, taking into account the specificity inherent in a particular city, because in modern conditions of social and economic instability, it will: 1. Enable the development and increase the independence of the metropolis. 2. Help to improve the status of the metropolis, because strategic planning is an important factor of prestige, which improves its reputation, especially internationally. 3. Increase the efficiency of municipal management in traditional local municipalities with limited resources. In the process of theoretical and applied research were used the following methods: systematic and dialectic; logic synthesis, system analysis, comparison and synthesis; strategic analysis. Information base of research is laws and regulations of the studied foreign countries concerning the management of metropolitan development, leading domestic and foreign scientists and practitioners studies and researches on a wide range of managerial problems of urban development.

Key words: metropolis, metropolis development, strategic planning, plan of development, strategy.